

אמרות טהורות

מב"ק מדרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

פסח

תשפ"ד • גליון ק"ז

הוקדש ע"י

הר"ר החפץ בעילום שמו הי"ו

עמודי התווך

הרה"ג ר'
יעקב יהושע
ענגלנדער
שליט"א

הרה"ג ר'
חיים בעק
שליט"א

שותף נאמן

הר"ר
החפץ בעילום
שמו הי"ו

הר"ר
אברהם ישעי'
זולדאן הי"ו

לט"נ
כ"ק מרן
אדמו"ר ה'נזר
דוד' זי"ע

גליון זה הוקדש ע"י

הר"ר החפץ בעילום שמו הי"ו

לכבוד מלאות שנתיים להוצאת הגליון בס"ד

ויה"ר שיזכה לרוב נחת דקדושה מכל יוצ"ה, ויראה דורות
ישרים ומבורכים, מתוך רוב שמחה,

ויזכה לעלות לרגל עם כל אחיו, ולאכול מן הזבחים ומן
הפסחים במהרה בימינו

יו"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליון במייל:

biz1441441@gmail.com

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

03-800-9090

a038009090@gmail.com

לשמיעת שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ועדכונים מחצר הקודש

מערכת זוטשקא: 072-3181866

פסח

שוה"ט מוצאי יום א' תשפ"ג

יש לנו לומר הלל וזמרה להשי"ת שהוציאנו ממצרים ונתן לנו את הזכי' הגדולה להתקרב אליו בליל הסדר באופן הנשגב ביותר, שהוא דוגמא של לעתיד לבוא, דהיינו לשבת אצל שולחנו של מקום וכמאז"ל "אתכא דרחמנא סמכינא" (תוס' ברכות מ"ב: ד"ה אתכא), וזכינו לקיים מצות אכילת מצה וד' כוסות ושאר מצוות הליל הקדוש, אשרינו מה טוב חלקינו.

וביום זה אמרנו תפלת טל, ובספה"ק אוהב ישראל כתב לפרש כונת הפייטן "טל תן לרצות ארצך" ד'טל' בגימט' אותיות י-הו במלוי אלפין, וה"א תתאה רומזת על השכינה הקדושה השוכנת בעוה"ר מוטלת בעפר, ואנו מבקשים שיהי' יחוד קב"ה ושכינתו ויתחדו אותיות יה"ו באות ה"א האחרונה, וזהו "קומם עיר בה חפצך בטל" שהוא סוד הקמת שכינה מעפרה. וכתב שם שזהו שרמזו יעקב אבינו לבניו (בראשית מ"ט א') "האספו" ר"ל "ה"א-אספו" שיאספו את השכינה הקדושה שהיא בחי' ה"א תתאה לאותיות יה"ו כנ"ל, ואז יהי' קץ הימין. וזהו שביקש דוד המלך ע"ה (תהילים ס"ט י"ט) "קרבה אל נפשי גאלה", כי דוד המלך הוא סוד מלכותא קדישא שהיא בחי' ה"א תתאה, וביקש מהשי"ת שיקרב אל נפשו שיהא בחי' ה"ה תתאה אותיות גאל"ה שהם בגימט' ט"ל מנין יה"ו במילוי אלפין כנ"ל, עכתדה"ק, כי לאחר שזכינו לשבת אתכא דרחמנא יהמה לבנו להשיב שכינה למקומה ותחזינה עינינו בשובו לציון ברחמים.

ובתחילת הסדר נוטלין המצה האמצעית שהיא כנגד בינה, דהמצות הם

יש לנו לומר הלל וזמרה להשי"ת שהוציאנו ממצרים ונתן לנו את הזכי' הגדולה להתקרב אליו בליל הסדר באופן הנשגב ביותר, שהוא דוגמא של לעתיד לבוא, דהיינו לשבת אצל שולחנו של מקום וכמאז"ל "אתכא דרחמנא סמכינא" (תוס' ברכות מ"ב: ד"ה אתכא), וזכינו לקיים מצות אכילת מצה וד' כוסות ושאר מצוות הליל הקדוש, אשרינו מה טוב חלקינו.

אכן כתיב (תהילים ס"ח ז') "מוציא אסירים בכושרות", וארז"ל (סנהדרין כ"ב.) "בכי ושירות", ואכן כאשר אנו עדיין בגלות ולא זכינו לקיים מצות קרבן פסח במועדו ולעלות ולראות בבית הבחירה, הלא דאבה נפשינו ותרד עינינו דמעה מאין הפוגות, כי מי פילל שבחג הפסח שבמוציא שביעית נשב מחוץ לירושלים ולא נזכה לבקר בהיכלו.

וכאשר זכינו לטעום מנופת צוף ישיבה על שלחן המלך יהמה ליבנו, שהרי בכל יום בת קול יוצאת ומנהמת כיונה מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי לבנים שגלו מעל שלחן אביהם (ברכות ג.), ואילו זכינו היינו יושבים על שלחן המלך תמיד.

ואע"פ שאנו אומרים (תהילים קי"ג א') "הללו עבדי ד'" ולא עבדי פרעה" (מגילה י"ד.), כי משעבוד מצרים יצאנו וגלות הדעת שהי' באותה שעה הובטחנו שלא נשוב עוד לבחינה זו עד

מלבקש על הדבר הנחוץ ביותר שהיא הקמת שכינה מעפרה ושיבתה לציון.

ולאחר שהרעיף עלינו השי"ת אהבתו הגדולה בליל הסדר וכמים פנים אל פנים הכניס בנו אהבה גדולה אליו ית' להיות נמשכים אחריו יתברך, וכמ"ש (ימיהו ב' ב') "כה אמר ד' זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה", ואיתא בספה"ק שפת אמת דזה נרמז בדברי הכתוב "והניף את העומר לפני ד' לרצונכם ממחרת השבת יניפנו הכהן", שממחרת יום ראשון של חג הפסח שהוא יום הנף מתרומם הרצון של בני ישראל להיות לפני ד', ונרמז כן בעומר השעורים יען כי המשיכה אליו ית' היא בביטול הדעת כמו בהמה, וכמאז"ל (חולין ה'): עה"פ (תהילים ל"ו ז') "אדם ובהמה תושיע ד'" אע"פ שבני אדם אנחנו נמשכנו אחריו כבהמה.

ואחר שהטעימנו השי"ת מידת האהבה להיות נמשך אחרי השי"ת, מתחילין אנו לספור ספירה ראשונה של מידת החסד, ומתחננים אנו לפניו ית' "אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה", 'גדולת ימינך' היינו מידת החסד והאהבה, שע"י שהראה לנו אהבתו הגדולה והבעיר בקרבנו אש האהבה אליו ית', עי"ז יתיר את כבלי העבדות מלהיות משועבדים לאהבות נפולות ח"ו, ולא נהי' ח"ו כבהמה האוכלת מאכל שעורים שראשה כפוף לארץ אלא להיות נמשך כבהמה בביטול הדעת אליו ית"ש.

ויחי רצון שנוכה להטהר ולהתקדש בקדושה של מעלה ולהיושע בישועת עולמים ולהגאל גאולת עולם בב"א.

כנגד חכמה בינה ודעת והאמצעית היא כנגד ה"א עילאה שרומזת לבינה, ופורסים אותה לשתיים, ומובא דהפריסה היא בצורת ה"א, ו' היא הפרוסה הגדולה, וד' היא הפרוסה הקטנה שהיא צורת רגל הה"א. ואיתא מהרה"ק הר"ר מנדל מרימנוב זי"ע שכאשר שני ידידים נפרדים זה מזה שוברים טבעת לשני חלקים ומוסרים ממנה זה לזה למזכרת נצח, וכאשר שוברים את המצה בצורת ה"א נרמז למה שנפלה השכינה בגלות שהיא ה"א תתאה שנפרדה מה"א עילאה, ועכ"ז נכרת עמה ברית לנצח נצחים גם בעתות הגלות.

ואח"כ אומר ה"א לחמא עניא, דאיתא באהבת שלום שהוא רמז לשכינה הרמוזה באות ה"א שהיא בבחי' עני' ודלה, והיא השתפכות הנפש בתחילת הסדר ש"אכתי עבדי אחשוורוש אנן" וכיצד נרגיש טעם חירות בלילה הזה. אמנם גם כשהיו בני ישראל במצרים היתה שכינה עמהם וזה מחזק אותנו גם כאשר אנן השתא עבדי, ואנו מתחננים "כל דכפין ייתי ויכול", הרי כביכול השי"ת רעב כביכול כבר אלפי שנים לקרבנות של בני ישראל, וכמ"ש (שיר השירים ה' א') "אכלתי יערי עם דבשי וגו'", א"כ יבוא כביכול להיכלו כבוד וישמח בעמו ישראל, "כל דצריך ייתי ויפסח" השי"ת כביכול רוצה בעמו, על כן יחמול ויגן עליהם מפני הפורענות כשם שחמל ופסח על עמו ישראל במצרים. ומסיימים "השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישאל השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין", כי הולכים אנו לסעוד על תכא דרחמנא, וכל שערי שמים פתוחים בליל קדוש זה ואין לנו להמנע

ליל שבת קודש חול המועד תשפ"ג

ועד"ז נעשה בכל שנה ושנה שבליל הסדר נפתח הפתח להשרות השכינה בבתי ישראל, ונעשים ישראל סמוכין ומסובין אצל שולחנו של מקום ב"ה, ואז הזמן להתחנן לבלתי תהי' סגור מהם גם במשך השבועות הבעל"ט, שיהיו כל ימי הספירה בבחינת "תמימות תהיינה", וגם למשך כל השנה כולה. וכפי שמתדבקים יותר בדביקות השי"ת בימים שהשער פתוח, וכמ"ש "מאחרי לפרוש מן השבת" שממאנים להפרד מן הקדושה, כך זוכים "לבלתי תהי' סגור מהם ששה ימים", שהרי הימים כולם מקבלים השפעה וקדושה משבת קדשך, וכפי הדביקות ביום השבת כך נמשכת הדביקות לימים הבאים.

ובפרט שאומרים לפני גאל ישראל ביום שני של פסח הפיוט "ברח דודי", בו מתחננים שישוב השי"ת מן הגלות אל בית מקדשו, ומבקשים "ברח דודי אל שלום סוכך" שישוב למעונו שבירושלים הקרוי' סוכת שלם על שם שבו ישראל סוכים בשכינה והוא ית' מביט אל עמו, ומבקשים "ואם תעינו מדרכך אנא הצץ מחרכך", והוא ע"ד שכתב הבעל התניא זי"ע בלקוטי תורה ומובא גם בשפת אמת, שכאשר זוכים לראות ולהראות הוא בחינת "משגיח מן החלונות" שרואים אלו את אלו, אבל בשעה שיש מסך המבדיל הוא בחי' "מציץ מן התרכים" שהוא ית' רואה אותנו אבל אנו בעוה"ר אין זוכין לראות אותו. ומבקשים "ותושיע עם עני ומתוכך" שאף אם תעינו ברכות שנות הגלות מ"מ הנקודה הפנימית נעשית זכה

בזמר שיסד הרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין זי"ע "הצל מאחרי לפרוש מן השבת לבלתי תהי' סגור מהם ששה ימים המקבלים קדושה משבת קדשך". הנה כתיב (יחזקאל מ"ו א) "שער החצר הפנימית הפונה קדים יהי' סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וגו', כי ביום השבת רצונו של השי"ת להתענג על קרבתו עם בניו אהוביו והמחיצה המבדלת מוסרת ונפתח השער להיות קרוב אליו יתברך, ואז הזמן מסוגל לבקש שגם אחר השבת לא יהי' השער נסגר, כי תלמיד חכם הוא בבחינת שבת במשך כל השבוע, וכאשר השער פתוח לרווחה יש להתדבק בקדושתו יתברך ולבקש להמשיך קדושה זו למשך כל השבוע. ועיקר המכוון בזה הוא מה שמסיים "וטהר לבם באמת ובאמונה לעבדך".

והנה גם חג הפסח נקרא שבת שנאמר (ויקרא כ"ג ט"ו) "ממחרת השבת" ובו נפתח השער בין השי"ת ובין עמו ישראל, ובני ישראל פתחו בעצמם הפתח כאשר משכו ידיהם מעבודה זרה ולקחו הטלה במסירות נפש וזבחו אותו לקרבן לד' ונתנו מן הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות. וכאשר הלך השי"ת בכבודו ובעצמו לנגוף את בכורי מצרים ולפדות את "בני בכורי ישראל" פסח על הפתח, וע"ד שביאר הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע שהקב"ה כביכול רקד על פתחי בני ישראל, ויש לרמוז כנ"ל שרקד משמחה כשראה שנפתח הפתח והשער להיות משכנו בתוך אהלי ישראל לאחר שהסירו אלוהי הניכר ודיבקו עצמם אל אהבת המקום ב"ה.

בצל כנפיו יתעלה כי זאת תשוקת כל לב בעת שנפתח שער להתענג בקרבת אלוקים. ויהי רצון שכוחו של הרה"ק רבי אהרן הגדול זי"ע שהחזיר בתשובה אלפי ישראל בחייו ואף שם עומד ומשמש להכניס יראת שמים בלבבות ישראל, ואמר הרה"ק מקאברין זי"ע שיום הילולא דילי מסוגל ליראת שמים, ויראה היא המפתחות לשער הפנימי כמאז"ל, ועי"ז נזכה לבל יסגר השער, ונזכה לגאולה השלמה במהרה.

וטהורה יותר ויותר, שאם לא כן מה תועלת באריכות הגלות. וכמו שבגלות מצרים אף שנשתקעו במ"ט שערי טומאה עכ"ז נתבררו הניצוצות ונזדככו בכור הברזל, וכן עם ישראל בגלות האחרון. ולכן אנו מבקשים שיושיע עם עני הנדכה ומזוכך מרוב יסורי הגלות. ומבקשים "חמתך מהם לשכך ובאברתך סלה להסתוכך" שיזכו לחסות בצל כנפיו לעולם גם בעת הסתר הגלות. וכן בזמר י-ה אכסוף מבקשים שנוכל לחסות

סעודה ג' שבת חול המועד תשפ"ג

הכתוב "יראה כל זכורך" בלי יוצא מן הכלל, איך היו כל פשוטי בני ישראל כלים מוכנים ליראות פני האדון השם. אכן כתיב (שיר השירים ד' ב') "מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב" ודרשו רז"ל (סוכה מ"ט): "מה יפו פעמותיהן של ישראל בשעה שעולין לרגל, בת נדיב" בתו של אברהם אבינו שנקרא נדיב וכו". כי הנקודה הפנימית שיש לכל או"א מישראל היא נדיבות הלב לאהבה את השי"ת במסי"נ, והיא בירושה מאברהם אבינו ע"ה שהוא הי' מקור מדת החסד והאהבה. ואמר הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע שע"ז מברכין "מגן אברהם", וכמ"ש (בראשית ט"ו א') "אנכי מגן לך", שהשי"ת מגין על נקודה קדושה זו שלא תיפגם בשום זמן, ועי"ז נאמר (שיר השירים ח' ז') "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגו'". ומכיון שפנימיות בני ישראל מיוחדת להשי"ת לכן ניתנה רשות שלש פעמים בשנה לעלות אף שלא עפ"י הכנה הראוי'.

אילו זכינו היינו עולים לבית הבחירה לראות את פני האדון ד', אבל גם בעת הגלות שלא זכינו לעלות וליראות, מכל מקום ישנה בחי' ראיית פני שכינה בפנימיות נפשות ישראל במקום שאין שולט שם חורבן וגלות, והיא הנקודה הפנימית שישנה בכל נפש מישראל בירושה מאבותינו.

וקרינו בשבת חוה"מ הקריאה (שמות ל"ד י"ז-י"ח) "אלוהי מסיכה לא תעשה לך את חג המצות תשמור וגו'", ודרשו ע"ז חז"ל (פסחים ק"ח). דהמבזה את המועדות כעובד עבודה זרה רח"ל. וביאר השפת אמת שצריך האדם להאמין בכח קדושת המועדות שבהם זוכה כל נפש לעלות ולראות את פני ד', ואם אין מאמין בזה ח"ו הרי שהוא מבזה את קדושת המועד, ועי"ז עלול לגרום למסך המבדיל בינו לבין השי"ת לבלתי יוכל ליראות רח"ל. ומבאר שם כי באמת אינו מוכן עפ"י שכל אנושי

לרמוז בזה דהנה המלאכים הם עומדים ברום עולם וכולם אהובים וברורים וגבורים ואהבתם מיוחדת אך ורק להשי"ת, אכן אנו קרוצי חומר מבקשים "אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה", כי מכיון ששרויים אנו בתוך גוף עכור עלינו לזכך את האהבה ולהתירה ממאסרה. אכן בזה חביבים ישראל לפני המקום יותר ממלאכי מרום שאין להם חומריות, וכל המכוין בענין זה יש לו שמירה שלא ינזק במשך כל היום.

וע"ז אנו מתחננים "רבונו של עולם אתה ציויתנו ע"י משה עבדך לספור ספירת העומר כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו", כי מה אנו ומה חיינו שנוכל לזכך מדת האהבה, אבל מכיון שיש מצוה מאתו ית"ש לספור ספירת העומר הרי יש לנו את כח המצווה ית"ש, וכמ"ש בזרע קודש ברמז הברכה "אשר קדשנו במצוותיו וציונו" שע"י המצווה יש לנו כח לגשת לקיים רצון השי"ת. ולכן אנו יכולים לשפוך לבבנו רבונו של עולם הרי אתה ציויתנו ע"י משה עבדך לספור ספירת העומר כדי לטהרנו, וא"כ בכח קדושת המצווה ית"ש נוכל גם אנו השפלים לזיכוכך וטהרה.

ובהפטרה קרינו פרשת תחיית העצמות היבשות, ואמר הנביא שהוא רמז לאותן שאומרים אבדה תקותם והם כעצמות יבשות ללא שום חיות כלל. אכן כשהשי"ת מצוה באה רוח אלוקים להחיות את העצמות והם קורמות עור וגידין ונכנסות בהם רוח וחיות כברי' חדשה, ומזה נקח חיזוק לנפשינו שגם למי שנראה שאהבתו מכוסה באפר ואין רואה בנפשו חיות להשתוקק להשי"ת, הרי בימי הפסח עתידה להיות תחיית המתים, וגם עתה יש

והוסיף ע"ז השפת אמת שלכן הבטיח הכתוב (שמות ל"ד כ"ד) "ולא יחמוד איש את ארצך בעלותך לראות וגו'", כי בדרך כלל אין לעלות במעלות יותר מהכנת האדם רק צריך להכיר את מקומו, וכמ"ש (שמות כ' כ"ג) "ולא תעלה במעלות על מזבחי וגו'", ואם עולה במדריגה שאין ראוי לה יש בזה סכנה מצד המקטרגים. אכן בעליית הרגל הבטיח השי"ת "ולא יחמוד וגו'", ולכן צריך האדם להאמין בכח המועדות שניתן לבני ישראל ולנסות להתעלות בדבקות השי"ת יותר מהרגלו, כדי שישאר מזה רושם לאחר המועד, ע"ד שהי' נשאר רושם מראיית פני השי"ת בעלות ישראל לרגל בבית הבחירה.

ואחר שזכינו להתרומם בכח קדושת השי"ת המאיר על פנימיות נפשינו ניתנה לנו המצוה לספור ספירת העומר כדי לזכך את החומר שלנו, ועתה בעומדנו בשבוע הראשון בו עלינו לזכך את מידת החסד והאהבה, עלינו לזכור שבימים אלו מאיר בנו נדיבות הלב שהיא לנו בירושה מאברהם אבינו ע"ה. אכן עלינו לבקש מהשי"ת שאהבה זו תהי' מיוחדת אך ורק אליו יתברך ולא תהי' משועבדת לעניינים זרים, וזהו שאנו מתחננים בימים אלו "אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה".

ובברכת יוצר אור בה מזכירין עבודת המלאכים אנו אומרים "ואשר משרתיו כולם עומדים ברום עולם וכו', כולם אהובים כולם ברורים כולם גיבורים וכו'". ואיתא בבאר היטב (או"ח נ"ט א') בשם עטרת זקנים, ש"א'הובים ב'רורים ג'בורים" ר"ת אב"ג, שהוא שם הראשון שבשם מ"ב הרמוז בר"ת של תפילת "אנא בכח", וכל המכוין בזה אינו ניזוק במשך כל היום. ויש

ויהי רצון שנזכה לתחיית המתים ברחמים רבים ותחזינה עינינו בשובו לציון במהרה בימינו אמן.

התעוררות מאת השי"ת להחיות את העצמות היבשות להיות להם אהבתו ית"ש להיות נמשך אחר רצון השי"ת.

ליל שביעי של פסח תשפ"ג

אכן בתחילת הגאולה ההכרח הוא להתקשר לאמונה מצד האבות, ולכן כליל הסדר יסוד האמונה נשרש ע"י "והגדת לבנך" מכח האב אל הבנים, וכן בגאולה העתידה יבא אלי' הנביא "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים אל אבותם", ולכן בשעה שראו ישראל את קליפת מצרים נוסע אחריהם יראו מאוד מהחלשת האמונה ותפשו אומנות אבותם.

והנה איתא במדרש (שמות רבא כ"א א') עה"פ "ויאמר ד' אל משה מה תצעק אלי", הד"ד (תהילים ל"ד י"ח) "צעקו וד' שמע". מהו כן, אלא שתי ירושות הנחיל יצחק לשני בניו, הנחיל ליעקב הקול וכן הוא אומר (בראשית כ"ז כ"ב) "הקול קול יעקב", והנחיל לעשיו הידים שנאמר (שם) "והידיים ידי עשיו". ועשיו הי' מתגאה בירושתו שנאמר (במדבר כ' י"ח) "ויאמר אליו אדום לא תעבור בי פן בחרב אצא לקראתך", ויעקב מתגאה בירושתו שנאמר (דברים כ"ו ז') "ונצעק אל ד' אלוקי אבותינו" וכו', לכך כתיב "צעקו וד' שמע" לפי שצעקו בני ישראל על הים וכו' שמע הקב"ה תפלתם ואמר למשה "מה תצעק אלי" כבר שמעתי צעקתך "דבר אל בני ישראל ויסעו", עכ"ד המדרש.

ובשפת אמת הביא פירושו של זקנו החידושי הרי"ם זי"ע ומפליא

בכל ענייני גאולת מצרים רואים ענין ההתקשרות לכח האבות, וכמו שאומרים בברכת גאל ישראל "עזרת אבותינו אתה מעולם מגן ומושיע להם ולבניהם אחריהם", ובתפילות החג בהם אומרים פיוטים לפני גאל ישראל "ברח דודי" או "יום ליבשה" ומסיימים בהם לפני ברכת גאל ישראל "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם".

ורז"ל אמרו (רש"י שמות י"ד ו') שבשעת קריעת ים סוף "תפסו אומנות אבותם", ומבואר בספ"ה"ק כתר שם טוב [ומובא בשפת אמת] דיש ב' בחינות של אמונה, האחד מצד מסורת אבותינו, והשני מצד השגת האדם עצמו. והוא שאומרים "אלוקינו ואלוקי אבותינו". והנה כשיצאו בני ישראל ממצרים עדיין לא היו מזוככים לגמרי והוכרחו לתפוס באמונה רק מצד קבלת מסורת האבות, ובשעת השירה אמרו (שמות ט"ו ב') "זה א-לי ואנוהו אלוקי אבי וארומננהו", וכמ"ש רש"י ז"ל (ד"ה אלוקי אבי) "לא אני תחילת הקדושה אלא מוחזקת וכו' מימי אבותי". אלא שמתוך כך באו לבהירות האמונה בעצמם, עד שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא.

שהרי האמא רוצה בעצמה להניק את בנה. וכאשר יראו ישראל שמא תחלש אמונתם חזרו ותפסו אומנות אבותם וצעקו אל ד', פירוש שצעק ליבם להתקשר אל השי"ת באמונה פשוטה להיות כתינוק הנתון על זרועות אמו. אז השיב להם השי"ת "מה תצעק אלי", שהצעקה הפנימית וההתקשרות באמונה תמימה להיות כתינוק הנתון על כפי אמו מבטלת הצורך לצעוק בקול אל השי"ת, כמו שישועת התנוק היא ישועת אמו.

וכח זה נחקק לדורות עולם שביעי של פסח נוכל להשיג בחינת אמונה זו להיות כגמול עלי אמו, וממילא אין שום מניעה עומדת בפני ישראל ונפעלים כל הישועות גם אותם הקשים כקריעת ים סוף, כי ברגע שזוכים להתקשר אל אמונה טהורה זו ממילא הישועה שלנו היא ישועת ד' ולפניו ית' אין שום מניעה שבעולם.

וע"ז היא עיקר השירה שזכו ע"י האמונה להכנס בחלקו יתברך "ויאמינו בדבריו ישירו תהילתו" (תהילים ק"ו י"ב), ולומר (שמות ט"ו ב') "זה א-לי ואנוהו" מכח "אלוקי אבי וארוממנהו".

ויהי רצון שנזכה להיוושע בבני חיי ומזוני, זיווגים הגונים בנקל מתוך שמחה, ונזכה לומר שירה בלב שמח ולהוושע בגאולת עולם במהרה בימינו אמן.

מאוד פירוש זה, שכונת המדרש שע"י הצעקה מעוררין כח דביקותם בקול קול יעקב, וכשמתעורר רצון זה שואלין "מה תצעק" ששוב אין צריך צעקה כלל, וזה הכונה יעקב מתגאה בירושתו שעולים למעלה עד שמתקשרין לקול העליון, ושם א"צ צעקה כלל, וביאר השפ"א שצעקה זו כדי להתקשר לצעקה העליונה היא "צעק ליבם אל ד'" (איכה ב' י"ח) והיא כעין צעקת הנשמה לפני פרידתה מן הגוף שהולכת מסוף העולם ועד סופו, שכאשר כואב לאדם עד שאין יכול כלל לצעוק צעקה גדולה זו עולה למקום גבוה ביותר ומעוררת רחמים עד שאין צריך לצעקה כלל.

והביאור בזה דהנה רש"י ז"ל כתב (שמות י"ד ט"ו) "מה תצעק אלי" עלי הדבר תלוי ולא עליך כמו שנאמר להלן (ישעיהו מ"ה י"א) "על בני ועל פועל ידי תצוני", "דבר אל בני ישראל ויסעו" אין להם אלא ליסע שאין הים עומד בפניהם כדאי זכות אבותיהם והם והאמונה שהאמינו בי ויצאו - לקרוע להם הים", והיינו שכאשר יצאו ממצרים אל המדבר בלי צידה לדרך הרי זה מורה על האמונה באופן של תינוק הגמול עלי אמו שאין צריך לדאוג כי נתון בזרועות אמו הדואגת לכל צרכיו. והנה כאשר תינוק נתון על כפי אמו אין צריך לצעוק לאמו שתתן מזון לבנה כמובן מאליו,

נעילת החג שביעי של פסח תשפ"ג

כל מתנת המועדים בתוך הלב פנימה ולקחת את ברכת החג למשך כל השנה כולה.

"מה יפו פעמיך בנעלים" (שיר השירים ז' ב'), בשעת נעילת החג אפשר לנעול את

וגם שם יוכל לצעוק אליו יתברך והמניעות יבקעו מפניו.

ויום שביעי של פסח הוא ספירת יסוד שבחסד, ועיקר קליפת מצרים הוא להסתיר קדושת היסוד, וכשהגיעו אל הים התחילו המים הזדונים להרעיש על נפשות ישראל ובקשו להטביע אותם. עד שראה הים ארונו של יוסף שהוא ארון של קדושת יוסף המלווה את כל נפש מישראל, המבקשת להנצל מן המים הזדונים, וכשרואה הים את האוצר המנוצר בנפש היהודי העומד וזועק (תהילים ס"ט ב) "הושיעני אלוקים כי באו מים עד נפש", אז בעל כרחו הוא בורח ונבקע.

ואיתא בכת"ס על מאמז"ל (פסחים קי"ח:): עה"פ (תהילים קי"ג ט) "מושיבי עקרת הבית" שמוני בניך כחולדה זו הדרה בעיקרי בתים". דהרמז בזה כי כל מה שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה. וכאשר הגיעו אל משברי הים קיווה מצרים לגבור שם על ישראל, אבל הים נעשה להם ליבשה, והיינו כחולדה שאינה נמצאת רק ביבשה, [ע"ש שביאר עפ"י דרכו כי קליפת חמור בהגיעה אל המים נעשית טהורה, ומצרים נמשלו לחמור משא"כ ישראל ע"ש].

והנה שירת החולדה היא (תהילים ק"ו) "כל הנשמה תהלל י-ה", וי"ל הרמז בזה שכאשר יהודי נכנס עד חטמו אל הים וזועק הושיעני כי באו מים עד נפש נבקע הים לפניו ונעשה לו ליבשה, ואז אומר שירת החולדה שאין אצלה בחינת ים רק יבשה "כל הנשמה תהלל י-ה", ובא לרבות שאפילו הנשמה הכי פחותה ג"כ יכולה לומר שירה זו.

והנה כשהיו ישראל חונים על הים ראו את "מצרים נוסע אחריהם וגו' ויצעקו בני ישראל אל ד'" (שמות י"ד י). וארז"ל (דברים רבה א' כ"ב) שראו את שרו של מצרים נוסע אחריהם. ובספה"ק ישמח משה (פר' צו) הקשה מדוע לא ראו את שרו של מצרים עד עתה על הים. ותירץ שמה שעבדו מצרים למזל טלה אינו לטלה שביבשה שהיא בהמה טהורה, אלא לטלה שבים שכל מה שטהור ביבשה כשהוא בים הוא טמא כמו תורא דימא [וזה לכאן דלא כתוס' (ע"ד ל"ט. ד"ה וסימניך)], ולכן רדפו מצרים לתוך הים כי היתה תקותם שכיון שבתוך הים נמצא תוקף כוחם יצליחו להכניע את ישראל. ובאמת דייקא שם נראה שרו של מצרים לסייעם, ושם ה' גודל הקטרוג של 'הללו והללו'. וטענו ישראל מדוע הובילם אל הים ששם תוקף כוחם של מצרים, הלא עדיף ה' להכניעם במצרים. אכן השי"ת ביקש להכניע קליפת מצרים בשורשה ולא רק לשבר את ענפי הקליפה, ולכן ה' גילוי "זה א-לי ואנוהו" בתוך הים ממש. ולכן לא נהפך כל הים ליבשה כפי שהוביש ד' את מי הירדן, רק "המים להם חומה מימינם ומשמאלם" (שמות י"ד כ"ב), כי רצה השי"ת להכניע כוחה של קליפת מצרים בתוך הים דייקא, עכדה"ק עש"ב.

ולפי זה כשנצטוו ישראל ליסע לתוך הים ה' זה מסירות נפש ברוחניות, כי ידעו ששם תוקף קליפת מצרים, והשי"ת רצה לבקוע את כח הסטרא אחרא בשורש ותוקף עוזה, ונחשון בן עמינדב קפץ ראשונה וזעק "באו מים עד נפש" (ילקוט שמעוני י"ד כ"ב), ואז נבקע הים מלפניו. ועד"ז כל יהודי כשרואה את כוחות הרע ורודפים אחריו, עליו לדעת שכל התכלית בזה כדי להודיע שאין מקום נסתר מהשי"ת,

היצר, וכמ"ש הרמב"ם שכל הכופה את יצרו כיוסף הצדיק הרי זה קידש את השם, ולא ח"ו ע"י שפיכות דמים, וכל זה הוא מתנת וברכת המועדים.

ובנעילת החג אנו מתכוננים לנעילת ספירת החסד שהיא זיכוך אהבת ד', ואיתא מהאריז"ל שכאשר אומרים "אהבת עולם" או "אהבה רבה" יש להתכלל עם אוהבי שמו יתברך, כי כאשר אומרים "אהבה רבה אהבתנו ד' אלוקינו חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו" מתעוררת בנו האהבה כמים פנים אל פנים, וכמ"ש בתניא שכאשר מתבוננים שהניח השי"ת עליונים ותחתונים ולא בחר אלא בעמו ישראל עי"ז מתעוררת האהבה בתוקף אש בוערה.

והנה מה אנו ומה חיינו שנזכה לאהוב את השי"ת, לכן בהכרח לכולל את עצמנו בתוך כללות ישראל, ולקיים מצות "ואהבת את ד' אלוקיך" כאשר אנו מבקשים זאת בתוך עדת ישראל, כי כחלק מכנסת ישראל נוכל גם אנו לאהוב כביכול את הבורא ב"ה ולשפוך לב כמים שנזכה לטהר מידה זו מכל סיג ופגם.

ויקי רצון שנזכה לכל הברכות שהשי"ת מברך את עמו לטובה, והעיקר שנזכה להגאל בגאולת עולמים ולומר לפניו שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו בב"א.

ובעת נעילה נותן השי"ת את ברכת המועדים לכל דורש, וכמ"ש "והשיאנו ד' אלוקינו את ברכת מועדיך", שהשי"ת מטעין עלינו את כל ברכת המועדים שניקה אותה למשך כל השנה כולה. והברכה היא בין ברוחניות ובין בגשמיות "לחיים ולשלום לשמחה ולששון כאשר רצית ואמרת לברכנו". שהשי"ת רוצה שיצאו ישראל מן החג מבורכים בכל עניני החיים כדי שיוכלו לעבוד את השי"ת בשמחה ובטוב לבב. אכן עיקר הברכה היא "קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך", שנוכל להתקדש בקיום מצוותיו ית' ונזכה להתדבק בתורתו ית', "שבענו מטובך" שנוכל לשבוע מטוב ד' ולא נהי' כחולה רח"ל הטועם מרירות במתוק, "ושמח נפשינו בישועתך" שהעיקר ישועתינו היא בישועת ד' בשובו לציון ברחמים וזה יהי' עיקר שמחתנו. "וטהר לבנו לעבדך באמת" שע"ז עיקר עבודת ימי הספירה להטהר ולהתקדש בקדושה העליונה, והשי"ת נותן לנו מתנת ברכתו שנזכה לטהרת הלב באמת, "והנחילנו ד' אלוקנו בשמחה ובששון מועדי קדשך" שמתנת המועד הוא בכחינת נחלה שאפילו ברא בישא נוחל את אביו, והשי"ת חושב מחשבות לבל ידח ממנו נידח ומנחיל לכל יהודי אפילו הכי פחות את מתנת המועד, "וישמחו בך ישראל מקדשי שמך", שנוכל לקדש שמו ית' מתוך שמחה ע"י הכנעת

ברכת הקודש מוצאי פסח בחלוקת ביזת הים

ידועה השאלה על דברי חז"ל (ברכות ט'), שאמר הקב"ה למשה שישאלו בני ישראל זהב וכסף מהמצרים, כדי שתתקיים השבועה לאברהם אבינו, "שלא יאמר אותו צדיק (בראשית ט"ו י"ג) ועבדום וענו אותם, קיים בהם, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם וכו'". ולכאורה קשה, וכי אם לא היה אברהם אבינו אומר מה שאומר, לא היה השי"ת מקיים הבטחתו.

אלא שלאמיתו של דבר, עבור ישראל קדושים עיקר הרכוש גדול של ביזת מצרים וביזת הים, הוא "תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף" (שיר השירים א' י"א), "תורי זהב" מרמז ליראה, "נקודות הכסף" מרמז לאהבה, עבור בני ישראל שפע היראה ואהבה, דחילו ורחימו לעבודת השי"ת, זה הביזה האמיתית. אלא מכיון שהשעבוד קויים בהם בפשטות, שסבלו יסורים בגשמיות, לכך צריך לקיים ההבטחה גם בפשטות.

אם כן צריכים ישראל לביזת הים בפשטות, הרחבה גדולה ועשירות מופלגת לכל ישראל אכ"ר.